

पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इयत्ता 5 वी), मे 2021

बैठक क्र.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

संच

पेपर क्र. - I

0 1 0 1

पृष्ठ : 32

माध्यम : मराठी

प्रथम भाषा व गणित

वेळ : 11:00 ते 12:30

एकूण गुण : 150

प्रश्नपत्रिका सोडविण्यापूर्वी कृपया खालील सूचना काळजीपूर्वक वाचा :

- (1) या प्रश्नपत्रिकेत दोन विभाग आहेत. त्यापैकी विभाग I मध्ये प्रथम भाषा विषयासाठी 1 ते 25 व विभाग II मध्ये गणित विषयासाठी 26 ते 75 असे एकूण 75 प्रश्न आहेत. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) प्रत्येक प्रश्नासाठी 2 गुण आहेत.
- (3) प्रश्नपत्रिका सोडविण्यासाठी एकूण 90 मिनिटांचा कालावधी दिला जाईल.
- (4) उत्तरे नोंदविण्यासाठी स्वतंत्र उत्तरपत्रिका दिलेली आहे. प्रत्येक प्रश्नक्रमांकासमोर चार पर्यायासाठी क्रमागत वर्तुळे दिलेली आहेत. त्यातील अचूक उत्तराचा पर्याय क्रमांक असलेले वर्तुळ पुढील उदाहरणात दाखविल्याप्रमाणे रंगवा. उदा. प्रश्न क्र. 6 च्या बरोबर उत्तराचा पर्याय क्र. 2 असेल, तर तो पुढीलप्रमाणे नोंदवावा.
- प्रश्न क्र. 6   ① ● ③ ④
                                        ② ○ ④
- (5) खालीलप्रमाणे नोंदविलेली उत्तरे ग्राह्य धरण्यात येणार नाहीत. असे उत्तर नोंदविल्यास त्या प्रश्नास 'शून्य' गुण दिले जातील.
                                        ① ② ○ ④
- (6) प्रत्येक प्रश्नासाठी एकापेक्षा अधिक वर्तुळात नोंदविलेली उत्तरे, खाडाखोड करून नोंदविलेली उत्तरे ग्राह्य धरण्यात येणार नाहीत.
- (7) एकदा नोंदविलेली उत्तरे पुन्हा बदलता येणार नाहीत.
- (8) पर्यायाची उत्तरे नोंदविताना फक्त काळ्या किंवा निळ्या रंगाच्या बॉलपेनचाच वापर करावा. पेन्सिलने नोंदविलेली उत्तरे ग्राह्य धरण्यात येणार नाहीत.
- (9) प्रश्नपत्रिकेत प्रत्येक पानावर खाली व शेवटच्या पानावर कच्चे काम करण्यासाठी मोकळी जागा आहे, तेथेच कच्चे काम करावे.
- (10) परीक्षेस मर्यादित वेळ असल्याने एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर तुम्हाला येत नसल्यास पुढील प्रश्न सोडवा. शेवटी वेळ शिल्लक राहिल्यास उरलेल्या प्रश्नांसाठी पुन्हा प्रयत्न करावा.
- (11) एखाद्या प्रश्नात त्रुटी/चूक आढळल्यास त्याबाबत पर्यवेक्षक किंवा परीक्षा केंद्रसंचालक यांच्याकडे विचारणा करू नये.
- (12) प्रश्नातील त्रुटी/चूक/आक्षेपाबाबतचे निवेदन शाळेने किंवा पालकांनी गटशिक्षणाधिकारी किंवा शिक्षणाधिकारी यांच्याकडे लेखी स्वरूपात न पाठवता संबंधित शाळेच्या लॉगीन मधून ऑनलाईन पद्धतीनेच पाठवावे.
- (13) त्रुटी/चूक/आक्षेपाबाबतचे निवेदन ऑनलाईन पद्धतीने पाठविण्याची मुदत परीक्षा परिषदेच्या संकेतस्थळावर अंतरिम (तात्पुरती) उत्तरसूची प्रसिद्ध झाल्यापासून 10 (दहा) दिवसांपर्यंत राहील.
- (14) मुद्रणदोष किंवा अन्य कारणांमुळे प्रश्न चुकीचा असल्याचे आढळल्यास तज्ज समितीच्या अभिप्रायानुसार योग्य ती कार्यवाही केली जाईल.
- (15) मूळ माध्यमासोबत इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका दिलेली आहे. मूळ माध्यमातील संदिग्ध प्रश्नांबाबत इंग्रजी प्रश्न पहावेत.

विभाग - I

मराठी

प्र. 01 ते 03 साठी सूचना -

खालील उतारा काळजीपूर्वक वाचा व त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे पर्यायांतून निवडा.

डॉल्फिन हा खोल समुद्रात राहणारा मासा आहे. त्याची लांबी सुमारे दहा फूट असते. त्याचे तोंड पक्ष्याच्या चोचीसारखे असते. त्याचा पोहण्याचा वेग ताशी सरासरी तीस मैल असतो. काही वेळा तर ते ताशी ४० ते ६० मैल वेगाने पोहतात.

डॉल्फिन मासा इतर माशांसारखा अंडी घालत नाही, तर तो सस्तन प्राणी आहे. माशांप्रमाणे त्याला कल्लोही नसतात. श्वास घेण्यासाठी मधून मधून त्याला पाण्याबाहेर यावे लागते.

डॉल्फिन विभिन्न प्रकारचे बत्तीस आवाज काढतो. डॉल्फिन माणसासारखा मोठमोठ्याने हसू शकतो; ओरडूही शकतो. शिकारीचा पाठलाग करताना तो गुरगुरतो आणि शिकार पकडल्याच्या आनंदाच्या भरात तो 'म्याऊ' असा आवाज काढतो. शत्रूला घाबरवण्यासाठी तो उच्च स्वरात ओरडतो.

डॉल्फिन माशाचे श्रवणेंद्रिय फारच तीक्ष्ण असते. आपल्या दूरच्या प्रवासात हे मासे एकमेकांशी एका विशेष प्रकारच्या ध्वनिलहरीनी संपर्क साधतात.

01. डॉल्फिनच्या बाबतीत अचूक माहिती दर्शवणारा पर्याय निवडा.

- (1) डॉल्फिन मासा अंडी घालतो.
- (2) डॉल्फिन मासा अनेक आवाज काढतो.
- (3) डॉल्फिनचे श्रवणयंत्र तीक्ष्ण नसते.
- (4) डॉल्फिनचे तोंड पक्ष्याच्या चोचीसारखे असते.

02. पुढीलपैकी कोणत्या अर्थाचा शब्द उताऱ्यात आला नाही?

(1) मीन	(2) पारध
(3) उथळ	(4) विहग

SPACE FOR ROUGH WORK

03. डॉल्फिनला सारखे पाण्याबाहेर का यावे लागते?

(1) शत्रूला घाबरवण्यासाठी	(2) एकमेकांशी संपर्क साधण्यासाठी
(3) श्वास घेण्यासाठी	(4) माणसांना भेटण्यासाठी

प्र. 04 ते 06 साठी सूचना -

खालील कविता काळजीपूर्वक वाचा व त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे पर्यायांतून निवडा.

भारतवासी आम्ही सारे, भारतीय भाई
जमीन पावन भारतातली ही अमुची आई॥
अनेक भाषा अनेक भूषा
अनेक सीमा अनेक रेषा
वंद्य तरी हा एक नकाशा
भिन्न देवळे भिन्न देव पण भेदभाव नाही॥
विविध पाकळ्या एक फुलाच्या
विविध तारका एक नभाच्या
अनेक धारा एक नदीच्या
अनेकतेवर एक तिरंगा झळकत हा राही॥
अमंगलाचे तोडून बंधन
न्यायनीतिला करून वंदन
इथे उभारू नवीन नंदन
हीच प्रतिज्ञा घुमवू आम्ही दिशांतून दाही॥
भारतवासी आम्ही सारे, भारतीय भाई॥

04. पुढीलपैकी विशेषण-नाम यांची कोणती जोडी कवितेमध्ये नाही?

(1) भेद भाव	(2) विविध तारका
(3) अमुची आई	(4) अनेक भाषा

कच्च्या कामासाठी फक्त

05. कवितेतील वर्णनाशी न जुळणारा कोणता पर्याय आहे?
- (1) भारतात अनेक भाषा बोलत्या जातात.
(2) अमंगलाचे बंधन न तोडण्याची प्रतिज्ञा सर्वत्र केली.
(3) आम्ही सारे भारतीय एकमेकांचे बांधव आहोत.
(4) भारतभूमी आपल्याला वंदनीय आहे.
06. पुढीलपैकी कोणत्या शब्दाचा समान अर्थाचा शब्द कवितेत आला आहे?
- (1) पण (2) ध्वज (3) प्रदेश (4) अन्याय
07. खालील वाक्यातील विशेषण ओळखा.
तरसाचा ठसा तीन इंच लांब असतो.
- (1) तीन (2) ठसा (3) तीन इंच (4) लांब
08. पुढील वाक्यातील नाम नसलेला कोणता शब्द पर्यायांत आला आहे?
मुँगी हा समाजप्रिय कीटक वसाहत करून राहतो.
- (1) मुँगी (2) कीटक (3) वसाहत (4) समाजप्रिय
09. वाक्यात असलेले विरामचिन्ह दर्शवणारा पर्याय निवडा.
शिवानी दोन - दोन तास न थकता बोलायची.
- (1) संयोगचिन्ह (2) अपसारणचिन्ह
(3) उद्गारचिन्ह (4) प्रश्नचिन्ह
10. पुढीलपैकी निश्चितपणे नपुसंकलिंगी नामाचा पर्याय निवडा.
- (1) आसूड (2) खोंडे
(3) गोंडे (4) वर्शिंडे

SPACE FOR ROUGH WORK

ਮ		
ਖੇ	ਖੇ	ਤੇ
ਵੀ	ਜੇ	ਦੇ
ਵੀ	ਦੇ	ਰ
ਕ		

प्र. 14 ते 16 साठी सूचना -

पूढील वाक्यांचा एक सुसंगत परिच्छेद तयार होण्यासाठी योग्य उत्तरांचे पर्याय निवडा.

कच्च्या कामासाठी फक्त

SPACE FOR ROUGH WORK

21. खाली दिलेल्या अर्थाचा योग्य आलंकारिक शब्द पर्यायांतून ओळखा.
 ‘सरळमार्ग सोडून वाकड्या मार्गाने जाणे’.

(1) पांढरा हत्ती	(2) द्राविडी प्राणायाम
(3) नस्ती उठाठेव	(4) चांडाळ चौकडी

22. पुढीलपैकी प्राणी व त्यांचे घर दर्शवणारी चुकीची जोडी पर्यायांतून निवडा.

(1) घोडा-पागा	(2) साप-बीळ
(3) ससा-ढोली	(4) कोंबडी-खुराडे

23. ‘ठराविक काळाने प्रसिद्ध होणारे’ या शब्दसमूहासाठी योग्य शब्द पर्यायांतून निवडा.

(1) मासिक	(2) पाक्षिक
(3) वार्षिक	(4) नियतकालिक

24. ‘अभ्यासिले वेद झाला शास्त्रबोध।
 साहिल्या विविध नाना कळा॥’
 या काव्यपंक्ती पुढीलपैकी कोणी रचल्या आहेत ?

(1) संत नामदेव	(2) संत जनाबाई
(3) संत सेनामहाराज	(4) संत एकनाथ

25. पुढीलपैकी लेख व लेखक यांची अचूक जोडी ओळखा.

(1) ढोल - द.मा.मिरासदार
(2) जनाई - सदाशिव माळी
(3) कठीण समय येता - मनोहर भोसले
(4) कारागिरी - श्रीराम पचिंद्रे

कच्च्या कामासाठी फक्त

SECTION - II

MATHEMATICS

SPACE FOR ROUGH WORK

विभाग - II

गणित

26. 500 या संख्येला रोमन संख्याचिन्हात कसे लिहिले जाते?

(1) L	(2) C
(3) D	(4) M

27. 10.345 या संख्येमधील '4' ची स्थानिक किंमत किती?

(1) 0.004	(2) 40
(3) 400	(4) 0.04

28. $\square 2575 - \square 836 = 28739$, तर $\square$ च्या जागी कोणता अंक येईल?

(1) 2	(2) 3
(3) 5	(4) 6

29. कोनाच्या दोन्ही भुजा वाढविल्यास कोनाच्या मापात काय फरक पडतो?

(1) कोनाचे माप वाढते
(2) कोनाचे माप कमी होते
(3) कोनाचे माप तेवढेच राहते
(4) कोनाचे माप दुप्पट होते

कच्च्या कामासाठी फक्त

30. $5\frac{3}{7} + 6\frac{4}{7} = \boxed{\quad}$

(1) $11\frac{7}{14}$

(2) $11\frac{7}{49}$

(3) 12

(4) $\frac{39}{7}$

31. Write the number in figures,

'Eight abja eighty thousand eight hundred and eight'.

(1) 8,08,00,808

(2) 8,00,80,808

(3) 80,00,80,808

(4) 8,00,00,80,808

32. Length of the radius of a circle is 2.5cm and length of a chord of the circle is 3cm. What is the length of the longest chord of the circle in cm?

(1) 6

(2) 5

(3) 3

(4) 5.5

33. How many composite numbers lie between 1 to 100?

(1) 75

(2) 25

(3) 24

(4) 74

34. What type of angle will be formed, if two lines are perpendicular to each other?

(1) obtuse

(2) right

(3) acute

(4) reflex angle

SPACE FOR ROUGH WORK

30. $5\frac{3}{7} + 6\frac{4}{7}$ = किती ?

(1) $11\frac{7}{14}$ (2) $11\frac{7}{49}$
 (3) 12   (4) $\frac{39}{7}$

31. 'आठ अष्ट ऐंशी हजार आठशे आठ' ही संख्या अंकात लिहा.

(1) 8,08,00,808   (2) 8,00,80,808
 (3) 80,00,80,808   (4) 8,00,00,80,808

32. वर्तुळाची त्रिज्या 2.5 सेमी व जीवा 3 सेमी असल्यास वर्तुळाची सर्वात मोठी जीवा किती सेमी लांबीची असेल ?

(1) 6   (2) 5
 (3) 3   (4) 5.5

33. 1 ते 100 या संख्यांमध्ये किती संयुक्त संख्या आहेत ?

(1) 75   (2) 25
 (3) 24   (4) 74

34. दोन परस्परांना लंब असणाऱ्या रेषा कोणत्या प्रकारचा कोन करतात ?

(1) विशालकोन   (2) काटकोन
 (3) लघुकोन   (4) प्रविशालकोन

कच्च्या कामासाठी फक्त

SPACE FOR ROUGH WORK

कच्च्या कामासाठी फक्त

SPACE FOR ROUGH WORK

कच्च्या कामासाठी फक्त

44.

$$\begin{array}{r}
 & x & y & y & z \\
 + & x & z & z & y \\
 \hline
 & y & y & y & y
 \end{array}$$

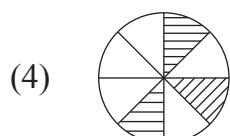
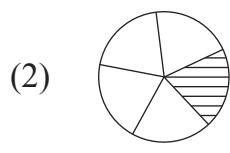
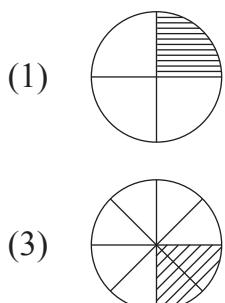
Which digits will be there for x , y and z respectively?

(1) 4, 3, 0	(2) 2, 4, 2
(3) 3, 6, 2	(4) 4, 8, 0

45. In a transaction, the cost price is Rs. thirty two hundred and eighty and the selling price is Rs. thirty four hundred and seventy. Find out whether the transaction had profit or loss and by how much?

(1) Profit of Rs. 180	(2) Loss of Rs. 190
(3) Profit of Rs. 190	(4) Loss of Rs. 170

46. Which of the following diagram represents the fraction $\frac{12}{60}$?

47. Find the alternative which does not fall in the group.

(1) $7 \times 7 \div 7 \times 5 = 35$	(2) $12 - 3 - 5 + 10 = 14$
(3) $5 \times 3 + 4 \times 2 = 70$	(4) $10 - 2 \times 3 + 5 = 9$

SPACE FOR ROUGH WORK

44.

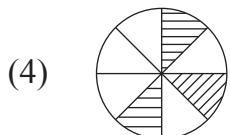
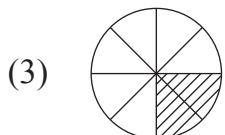
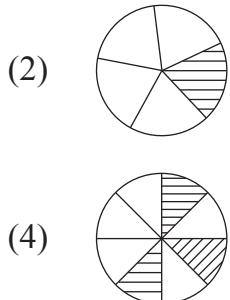
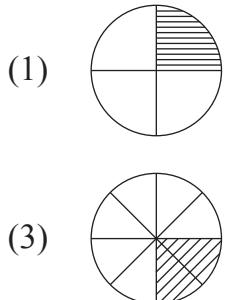
$$\begin{array}{r}
 & x & y & y & z \\
 + & x & z & z & y \\
 \hline
 & y & y & y & y
 \end{array}$$

x, y, z च्या जागी अनुक्रमे कोणते अंक येतील?

(1) 4, 3, 0	(2) 2, 4, 2
(3) 3, 6, 2	(4) 4, 8, 0

45. 'बत्तीसशे ऐंशी रूपये खरेदी किंमत व चौतीसशे सत्तर रूपये विक्री किंमत असेल तर या व्यवहारात नफा किंवा तोटा किती होईल?
(1) 180 ₹ नफा	(2) 190 ₹ तोटा
(3) 190 ₹ नफा	(4) 170 ₹ तोटा

46. खालीलपैकी कोणती आकृती $\frac{12}{60}$ या अपूर्णांकाचा सममुल्य अपूर्णांक दर्शविते?

47. गटात न बसणारा पर्याय शोधा.

(1) $7 \times 7 \div 7 \times 5 = 35$	(2) $12 - 3 - 5 + 10 = 14$
(3) $5 \times 3 + 4 \times 2 = 70$	(4) $10 - 2 \times 3 + 5 = 9$

कच्च्या कामासाठी फक्त

SPACE FOR ROUGH WORK

कच्च्या कामासाठी फक्त

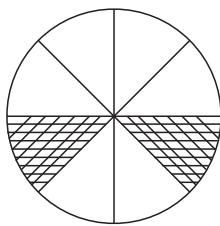
SPACE FOR ROUGH WORK

कच्च्या कामासाठी फक्त

57. Soham was born on 15th June, 2011, which was Thursday. Which was the day on his 5th birthday?

- 58.** Find the percentage of the shaded portion in the following diagram.

(1) 2 %	(2) 25 %
(3) 6 %	(4) 75 %

59. Side of an equilateral triangle is 10cm. A square of perimeter same as to the perimeter of an equilateral triangle is drawn. What will be the side of the square?

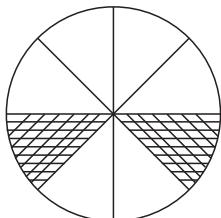

SPACE FOR ROUGH WORK

57. सोहमचा जन्म 15 जून 2011 ला गुरुवारी झाला तर त्याच्या पाचव्या वाढदिवसाला कोणता वार असेल?

(1) मंगळवार	(2) गुरुवार
(3) बुधवार	(4) शुक्रवार

- 58.** आकृतीतील रेखांकित भागाची शेकडेवारी काढा?

59. एका समभुज त्रिकोणाची बाजू 10 सेमी आहे. या त्रिकोणाच्या परिमितीइतक्या परिमितीचा चौरस काढल्यास चौरसाची बाजू किती?

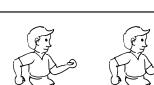
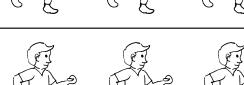

कच्च्या कामासाठी फक्त

Q. 60 and 61

Answer the following questions with the pictograph given below:

(scale : 1 = 25 students)

Types of Game	Number of students
Football	
Cricket	
Basket ball	
Kabaddi	
Kho-Kho	

SPACE FOR ROUGH WORK

प्र. 60 व प्र. 61

सूचना : खालील चित्ररूप माहितीच्या आधारे खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(प्रमाण : 1 = 25 विद्यार्थी)

खेलाचा प्रकार	विद्यार्थी संख्या
फुटबॉल	
क्रिकेट	
बास्केटबॉल	
कबड्डी	
खो-खो	

कच्च्या कामासाठी फक्त

SPACE FOR ROUGH WORK

कच्च्या कामासाठी फक्त

SPACE FOR ROUGH WORK

कच्च्या कामासाठी फक्त

SPACE FOR ROUGH WORK

कच्च्या कामासाठी फक्त

SPACE FOR ROUGH WORK